

LUDI KRALJ

ŽELJKO IVANOVIĆ

■ Laguna ■

Copyright © 2023, Željko Ivanović
Copyright © ovog izdanja 2023, LAGUNA

*Mojoj djeci Dunji i Filipu
i mojoj ženi Dragani. Njoj posebno.*

LICA:

DOKTOR, psihijatar, direktor klinike

MILENA, pacijentkinja, višestruka povratnica

SONJA, pacijentkinja, Milenina školska drugarica

LUKA, novi pacijent, prvi put na klinici

ALEKSANDAR, važan pacijent, zdrav i prav, ali mu
niko ne vjeruje

MARTIN, advokat mafije, ali i Predsjednikov

NEMANJA, medicinski tehničar, nijem, ali ne od rođenja

Scena prva

Velika soba, jedino što je izdvaja od običnih sličnih prostorija jesu rešetke na prozorima. Nije zatvor, iako se većina pacijenata i poneki doktor ne bi saglasili s tim. U pitanju je klinika za mentalno zdravlje, soba za „velike vizite“. U sobi sjede tri pacijenta. Milena, 50 godina, službenica MUP-a, zapuštena, potpuno sijeda, izgleda kao da joj je 65. U „kružnom toku“ prva do Milene je njena školska drugarica Sonja, 50 godina, napucana silikonima od usana do grudi, jako našminkana. Pokušava da sakrije bore i godine, očigledno neuspješno. Treći pacijent je novo lice – Luka, 35 godina, bio zaposlen u Službi, ali više nije, mada dobri poznavao ci tih mračnih institucija kažu – jednom njihov, zauvijek njihov.

SONJA (gricka nokte, noga joj se trese): Nikad se nije desilo da doktor ovoliko kasni.

MILENA: Nikad se nije desilo da uopšte kasni, Sonjice.

Velike vizite su za njega svetinja.

SONJA: Da mu se nije što desilo!?

MILENA (*cinično*): Nije njemu, ali jeste njegovom kumu. Izgubio je sinoć izbore!

SONJA: Misliš da su zapili... Od sreće ili od tuge?

MILENA: Dobro pitanje. Poslije toliko godina.

SONJA: Decenija, decenija, školska! A ne godina.

MILENA: Nakon toliko decenija i najbliži jedva čekaju da mu vide leđa.

Vrata se naglo otvaraju, doktor, crven u licu i uznemiren, ulazi u sobu i sjeda na svoju stolicu.

DOKTOR: Izvinite što kasnim. Luka, vama se posebno izvinjavam, ovo je vaša prva velika vizita... (*Vadi nervozno telefon iz džepa, gleda u displej, vraća ga u džep, a onda se okreće ka Luki.*) Možete da počnete.

MILENA (*upada u riječ*): Doktore, u kutiji za maramice ima samo jedna, a znate da ja nikad ne uzimam posljednju.

SONJA (*okreće se ka Luki*): Boji se da joj ne bude zadnja!

MILENA (*Sonji prkosno*): Važno je da se ti ne sjekiraš jer znaš da ćeš nas sve nadživjeti!

SONJA: Školska, ti mi toliko zavidiš da mi nećeš oprostiti ni kada umreš prije mene! Bacaćeš mi čini i sa onog svijeta. (*Prasne u smijeh.*)

DOKTOR (*prinosi novu kutiju i stavlja je na sto*): Ajde, da ispoštujemo Luku... (*Čuje se vibriranje, doktor vadi telefon iz džepa.*) Izvini, Luka, danas mi je baš tijesan dan.

SONJA: Tijesno je i nama, doktore... Ali u duši.

MILENA (*okreće se ka doktoru*): Koja je muka danas, doktore?

DOKTOR (*namršten*): Muka je neka vazda, ali Luka je sad važniji. (*Okreće se ka njemu i klimne glavom.*)

LUKA: Imam 35 godina iako mi svi daju manje. Od babe sam čuo da sam mladolik na majku. (*Zastane.*) Kad je umrla, sa nepunih dvadeset devet, ljudi su govorili da je na odru izgledala kao usnula djevojčica.

DOKTOR: Koliko ste vi tada imali godina? Jeste li je zapamtili?

LUKA: Pet. Majka mi je umrla na peti rođendan. Otac godinu ranije, poginuo je na ratištu. Njega se ne sjećam, a od majke pamtim crnu maramu, koju je stalno vezivala oko lijepog lica, i svijetle zelene oči.

SONJA: Možda je tako i bolje. Nikad čovjek ne zna... Nekih se bolje ne sjećati.

DOKTOR (*opet vadi telefon i gleda u displej*): Izvinjavam se. Moram da izađem na minut. (*Napušta salu.*)

SONJA: Uh, što mi se ovo sviđa, kad nije frka samo nama nego i doktoru.

MILENA: Što si tako okrutna, doktor je baš dobrica. Izgleda kao da mu je stvarno neka muka, nikad ga nisam vidjela ovako pometenog.

Doktor se ponovo vraća i sjeda na svoju stolicu.

DOKTOR: Izvinite. Nastavi, Milena.

MILENA: Šta vam je jutros, doktore. Luka ima riječ, on je novi, a ja sam povratnik. Mnogostruki.

DOKTOR: Izvinite, Luka, nastavite. Samo na suštinu, molim vas!

LUKA: Baš je u tome problem, što moj život nema suštinu.

DOKTOR: A šta podrazumijevate pod tim, Luka? Život vam nema smisla?

LUKA: Nema! Kako bi imao... (*Zastane.*) Djetinjstvo bez roditelja, mladost bez prijatelja, propao na fakultetu, zaposlio se reda radi, a onda se tako i oženio. I na sve to, Slavica i ja nemamo ni potomstvo.

SONJA: Da te utješim bar kada su roditelji u pitanju – ko ih rano izgubi ostanu mu lijepe uspomene. I žali

čitav život, kao ti, Luka. A ko ih dobro zapamti kao ja, taj je najebao.

LUKA: Ne znam kako je sa njima, ali ko raste bez njih, više liči na draču nego na cvijet.

Doktor opet vadi telefon iz džepa.

DOKTOR: Moram još jednom da vas ostavim, viša sila, izvinite... (*Napušta sobu.*)

MILENA: Ili mu je žena ubila onoga spoznora s kojim je godinama u vezi, ili on nju. Nema treće.

SONJA: A što ako je on poginuo? Ili su ga njegovi ubili? Onda će doktor morati da brine o ženi. Da kupuje cipele, garderobu, vodi na Maldive...

MILENA: Fino bih je ja zbrinula. Nogom u dupe, m'rš iz kuće, kurvo jedna!

SONJA: Ako ti je ona kurva, šta tek o meni misliš, školska?

MILENA: Tebi je to posao. Nisi ti kriva, niti si koga prevarila.

Otvaraju se vrata i doktor se vraća u sobu. Dok korača, kuca SMS i ne vidi da dolazi do Sonjine stolice, a ne do svoje.

SONJA (*širi ruke*): Blago meni ko mi je došô. Zamalo pa u krilo...

Doktor se trgne.

DOKTOR: Uh... Ludnica. Stvarno mi nije dobro danas...

MILENA: E pa da vidite kako je nama svakog dana.

DOKTOR: Dobro, gdje smo ono stali?

SONJA: Kako je Luka imao srećno djetinjstvo, nije zapamtio roditelje.

DOKTOR: Nemojte, Luka, da se obazirete na Sonjino peckanje. I ne zamjerite joj, zavoljećete je kad je bolje upoznate. Pri prvom susretu ona zna da bude neprijatna.

SONJA: S razlogom, doktore.

DOKTOR: Svakako, svi smo ovdje s razlogom.

MILENA: U pravu je doktor, Sonja, ponekad bi zaista bilo bolje da makar nešto prećutiš...

SONJA: Ali onda to ne bih bila ja, školska. (*Okrene se ka Luki.*) Sloboda ima cijenu.

DOKTOR: I ti si je, Sonja, zaista platila.

MILENA: A mi ostali nismo? Mijenjala bih se s njom za sve. Pa i za kaznu. (*Zastaje, kao da će da zaplače, Sonja joj priđe i zagrlji je.*)

DOKTOR: Svakome je njegova nesreća najveća. Ajde da pustimo Luku da završi.

LUKA: Već sam završio. Život mi je teško sranje, a ja se bojim da ga ne izgubim. Kad legnem, plašim se

da neću dočekat jutro, a sa druge strane, ne znam ni što bi ga dočekivao... Je li to normalno, doktore?

DOKTOR: Za sve ima lijeka, Luka. I za nesreću. Važno je da se ne predaš.

SONJA (*pokazuje prema televizoru na zidu, uzima daljinski sa stola i pojačava*): Daj da čujemo ovu ljepoticu.

Na ekranu žena na bini, drži govor: „Posebna mi je čast da na današnjoj svečanoj akademiji, povodom 55. godišnjice naše kompanije, pozdravim Predsjednika, državnika koji je razumio viziju kompanije i u svakom momentu bio podrška na našem putu uspjeha.“

SONJA: Ostatku nazdravlje. (*Isključuje televizor.*) Nikad on ne bi uspio da nas toliko dugo jaše da nije bilo armije ovakvih vojnika. Koji su pokvareniji čak i od njega!

LUKA: Ne bih se složio, Sonja, da nije bilo njega, ne bismo imali državu! Niti bi penzije bile ovako redovne.

DOKTOR: Rekli smo, zlato, da nema politike na klinici.

SONJA: Ali upravo je njegova politika od ovog društva napravila veliku kliniku. (*Okrene se ka Luki i podigne čašu s vodom.*) Zdravo je trošio! Mislim na penziju...

LUKA: Penzije jesu male, ali dovoljne za skroman život, dok država nema cijenu.

SONJA (*podrugljivo*): A tek himna i zastava! (*Opet digne čašu s vodom.*)

Doktoru opet vibrira telefon u džepu, uzima ga i gleda displej, ustaje i kreće ka vratima.

DOKTOR: Imam hitnu situaciju i ne znam hoću li se vraćati. Stiže mi novi pacijent.

Svi u sobi zatečeni, pogleduju se između sebe.

MILENA (*hvata se za glavu, začuđena*): Kako izleće doktor. Ko li bi mogao da bude taj novi? Neka krupna riba?!

SONJA: Možda onaj tvoj ministar, školska! Ako ima pravde, on je!

MILENA: Jeste, ako je ima. Ali nema je, Sonjice, nema pravde. Ne bih bila ovdje i ne bi me triput skidali s omče da je bilo pravde. Neće fukari ništa biti. Takvi nemaju savjesti, oni ne lude.

SONJA (*okreće se prema Luki*): Ti si novi, pa ne znaš, iako si njihov, ali možda će te zanimati: Mileni su sina jedinca ubili u kafanskoj tuči, dvadeset šest godina je imao... (*Zastane.*) Kukavac...

MILENA (*drhtavim glasom*): Ubio ga sin jednog ministra, a onda su istražitelji i sud sve zataškali.

SONJA: Ućutkali sve svjedoke. Platili im da pričaju kako su vidjeli ono što se nije desilo i onda oslobodili ubicu.

LUKA (*okreće se ka Mileni, klimne glavom*): Moje duboko saučešće.

SONJA (*prilazi Mileni i grli je, a ova jeca na Sonjinom ramenu*): Nemoj, školska. Pomiri se sa sudbinom, kao ja. (*Zastane.*) Ti si makar imala dijete dvije i po decenije. Podizala si ga, mijenjala pelene, pratila u školu, dočekivala iz grada, slušala prve ljubavne jade, slala na fakultet... (*Zastane.*) A ja ništa od toga nisam iskusila.

MILENA (*kroz suze*): Zar nije najgore baš to? Imati, pa nemati?!

SONJA: Ipak je za sve kriv onaj glavni! Riba smrdi od glave.

LUKA: Pa eto, sad je izgubio na izborima, možete počinut.

SONJA: Malo je to! Mora da izgubi i slobodu. Da plati za ono što nam je učinio.

LUKA: Ako neko važan dolazi na kliniku, možda okreće ove sobe, srede kupatilo, ugrade ve-ce šolju. Meni su slaba koljena, pun sam reume, teško mi pada onaj čučavac.

SONJA: Tebe bole koljena od klečanja pred partijom i komandom, a ne od reume.

MILENA (*ironično*): A kako je tek Sonjinim koljenima, pola radnog vremena provodi klečeći.

Neko naglo otvara vrata, pojavljuje se doktor, zatim ih zalupi uz tresak.

DOKTOR: Vizita je za danas završena, idite u sobe.

MILENA: Što bi sad, doktore, nikad nijeste bili ovakvi... Baš smo se pitali koja je to krupna riba stigla.

DOKTOR: U bolesti su svi isti, i sitni i krupni.

SONJA (*gestikulira kao da je dobila bingo*): Sad znam ko je. (*Okreće se ka Mileni.*) Nije onaj skot od ministra!

MILENA: Kaži nam onda, pametnice, ko je, što nas mučiš.

SONJA: Ako vam kažem, moram da vas ubijem. (*Pra-sne u smijeh.*)

MILENA: Pa ubij me, učinila bi mi uslugu.

SONJA: Reći ću vam ako obećate da nećete pisnuti. Inače glava leti... Baš taj voli da kaže: „Jedan čovjek, jedan problem – nema čovjeka, nema problema.“

MILENA: Strikan? Naš Korleone!

SONJA: Kako si pogodila, školska?

MILENA: Tu mi je rečenicu citirao sudija koji je oslobodio Veskovog ubicu. Pravdao se tako... Kaže: Morao je, Strikan je naredio.

LUKA: Pitam se zašto bi Strikan dolazio na kliniku. I to našu. Kad ima para da ode gdje poželi. Inače su te priče o njemu pretjerane, znam mu brata, bio je

komšija moje babe i deda, ništa poštenije od njega nije bilo.

DOKTOR: Rekao sam, nema politike na klinici, ali vi ne prestajete. (*Zastane jer mu opet vibrira mobilni u džepu, uzima ga i vidi da je poziv, a ne poruka, odmah se javlja.*) Će si, brate... Da, da, već si u kabinetu... Uh, kako brzo doleće... Jasno, jasno, evo stižem brzo.

Doktor izlazi.

MILENA: Sad je još neko došao, ali u kabinet. Ima li taj veze sa onim važnim pacijentom?

SONJA: Ima, kako nema. To šef države, pardon, bivši, dolazi da obiđe šefa mafije.

MILENA (*sarkastično*): Misliš da im je ovdje najsigurnije.

Ulazi NEMANJA, radnik na klinici, pantomimom im pokazuje da se razilaze. Pacijenti polako ustaju i izlaze.

MILENA: Kad mutavog šalje, onda je posljednja ura došla.

SONJA: Nije ura, ali jeste neka zvjerka.

LUKA: Doktor je rekao bez politike na klinici.

Nemanja zatvara vrata za njima, okrene se i nasloni na njih, uhvati za glavu i polako, u očaju otkliza na pod.